

EDUNVALVONTAVALTUUTUS

Edunvalvontavaltuutuksella (edunvalvontavaltakirja) henkilö voi itse etukäteen järjestää asioidensa hoidon sen varalta, että hän tulee myöhemmin kykenemättömäksi (esimerkiksi sairauden tai heikentyneen terveydentilansa vuoksi) hoitamaan asioitaan. Sillä varaudutaan tulevaisuuteen ja se tehdään terveenä ollessa. On tärkeää, että valtuuttajan oma tahto tulee kirjattua ja että asioita hoitaa henkilö (henkilöt), joihin valtuuttaja luottaa.

Edunvalvontavaltuutuksen voi tehdä täysi-ikäinen henkilö, joka ymmärtää valtakirjan sisällön ja merkityksen. Valtuutus (valtakirja) tehdään kirjallisesti ja määrämuotoisesti.

Edunvalvontavaltuutuksen laatiminen ei koske ainoastaan ikääntyviä tai jo ikääntyneitä henkilöitä, vaan myös nuori henkilö voi laatia valtuutuksen varmuuden varalta jo hyvissä ajoin etukäteen yllättävien omaa toimintakykyä muuttavien tilanteiden (esim. sairauskohtaus tai liikennevahinko) varalle.

Valtakirja allekirjoitetaan kahden esteettömän todistajan ollessa yhtä aikaa läsnä. Edunvalvontavaltakirjan tulee täyttää tietyt muotovaatimukset, jotta sitä voidaan pitää edunvalvontavaltakirjana – erotuksena tavanomaisesta valtakirjasta. Onkin tärkeää, että valtakirjan laatimisessa käytetään asiantuntijaa apuna.

Annetun valtuutuksen vahvistamista haetaan holhousviranomaiselta (digi- ja väestötietovirasto) siinä vaiheessa, jos ja kun elämässä tulee vastaan sellainen tilanne, ettei valtuutuksen antaja enää pysty hoitamaan omia asioitaan. Tällöin edunvalvontavaltuutuksen saanut henkilö voi hakea saamansa valtuutuksen vahvistamista. Valtuutuksen vahvistamista varten on hankittava lääkärintlausunto tai muu siihen rinnastettava luotettava selvitys valtuuttajan heikentyneestä terveydentilasta.

Edunvalvontavaltuutus on perinteistä edunvalvontaa joustavampi tapa järjestää asioiden hoito tulevaisuuden varalta. Valtuutuksella voidaan, kuten yllä on esitetty, itse määrätä kuka hoitaa edunvalvontavaltuutuksen antajan asioita, mitä asioita saa hoitaa ja miten. Lisäksi valtakirjassa voi määrätä, miten valtuutetun toiminta valvotaan. Virallinen edunvalvontamääräys on viimesijainen ja vasta henkilön toimintakyvyn menettämisen jälkeen käytettävissä oleva keino turvata henkilön etuja silloin, kun tämä ei ole laatinut edunvalvontavaltakirjaa etukäteen aiemmin elämänsä aikana.

Edunvalvontavaltuutus koskee tavanomaisesti taloudellisia asioita, mutta valtuutus voidaan antaa koskemaan myös esimerkiksi henkilön hoitoon liittyviä kysymyksiä. Valtuutuksen voi lain mukaan rajata koskemaan vain tiettyä oikeustointia tai omaisuutta, tai myös siten, että jakaa valtuutuksen kahden tai useamman henkilön kesken.

Mikäli henkilö on laatinut hoitotahdon (hoitotestamentin), valtuutetun on otettava se huomioon päätöksissään.

Edunvalvontavaltakirja laaditaan tulevaisuutta varten, minkä takia tilanteet saattavat muuttua laatimis- ja vahvistamishetken välillä. Edunvalvontavaltakirjassa on hyvä nimetä toissijainen valtuutettu, joka voi hoitaa asiat siltä varalta, että varsinainen valtuutettu on

pysyvästi kykenemätön toimimaan valtuutettuna tai hän ei halua ottaa tehtävää vastaan. Toissijaisia valtuutettuja voidaan nimetä useampikin. Myös varavaltuutettu on hyvä valita. Varavaltuutettu on tarpeen esimerkiksi niissä tilanteissa, kun varsinainen valtuutettu on tilapäisesti estynyt hoitamasta tehtäväänsä esimerkiksi sairauden tai esteellisyyden takia. Varavaltuutetuksi on siten hyvä valita ulkopuolinen henkilö, joka ei ole esteellinen (esimerkiksi osituksessa, perinnönjaossa, lahjoituksissa tai myytäessä valtuuttajan omaisuutta).

Mikäli valtakirjan tekijä omistaa kiinteistön ja valtuutetulla halutaan olevan oikeus myydä tai luovuttaa kiinteistö, hakea kiinnitystä kiinteistöön tai perustaa panttioikeus kiinteistöön, tästä tulee olla nimenomainen määräys valtakirjassa.

Björn Holming
Oikeustieteen lisensiaatti, varatuomari
Lakiasiantomisto Björn Holming law firm
Mobil 040 773 14 16
Email bjorn@holminglaw.com
www.holminglaw.com